

לְעִילּוּי נִשְׁמַת
אָבִי מֵוֹרֵי
הַר"ר אַהֲרֹן בֶּן ר' יַעֲקֹב זִצְע"ל
הב"מ

קולות וברקים,
לא על הצוקים,
כי אם בעמקים,
משה וישראל נאבקים,
משה שואל למלאכים היש לכם מאבקים,

ומשה וישראל במלחמתה של תורה זוכים,
בי"ד קובעים שנים וירחים,
התורה איננה אצל המלאכים,
אלא אצל בנ"א המשימים עצמם כמלאכים,

אנו בני מלכים,
מערכות בתורה עורכים,
במעמיקה שוחים,
באמריה סחים,
לאילנות גדולים נעשים שיחים,
מלאכי מעלה אתנו שמחים,
כי למטרה אחת כולנו הולכים,
אליו ית' כולנו בורחים,

עשרת הדברות על לבינו חרוט,
ונעשינו בני חרות,
וכל באי עולם יכולים לעבור גרות,
אם רוצים על הכל לשמור בזהירות,
וזאת ראינו אצל רות,
רק לקבל מרות.

הגרח"ב נבנצאל שליט"א

החידון נערך על ידי ח, כהן לזיכוי הרבים

א' ב' לחג השבועות

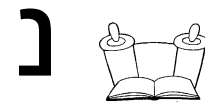
מה עושים הגברים
בליל שבועות כשנעורים?

לאן עבר אלימלך ומשפחתו
בשנת הרעב כשעזב את עמו?

כיצד קראו לאשה
שאלימלך היה אישה?

מי הוא ההר העניו
שהתורה ניתנה עליו?

מי את חמותה עזבה
ולארץ מולדתה חזרה?

מה אסור לך לעשות
ואסור אליו להשתחוות?

כשה' את התורה לתת רצה
העולם דמם ומי לא צייצה?

כיצד החג נקרא
על שם תקופת השנה?

מי היתה הכלה
שאת דברי חמותה קבלה?

אחד משלושת הרגלים
בו לירושלים עולים?

איזו חמדה גנוזה במתנה
לעמ"י ביום זה נתנה?

איזה פיוט בשבועות אומרים
ובו את הקב"ה משבחים?

א

איזו ממתנות כהונה
משבועות מתחיל זמנה?

ב

מה עשה משה סביב להר
כדי שלא יתקרבו מעבר למותר?

ג

מי יצא מרות
והיה ראשון לזרע מלכות?

ד

כיצד נקראים שלושת הימים
בהם התכוננו למתן תורה היהודים?

ה

מנין בלשון הפסוק לומדים
שחנו בסיני כולם מאוחדים?

ו

כיצד בדברות כתובה
מצות שבת האהובה?

ז

אלו מאכלים
בחג השבועות אוכלים?

ח

מי היה קודם במשפחה
לגאול את רות המואביה?

ט

לאיזו ארץ חזרה
נעמי עם רות כלתה?

י

איזו מצוה בעשרת הדברים
קשורה ביחס להורים?

כ

זמן מתן תורתנו

א] יש שאלה ידועה שבתורה לא מוזכר שחג השבועות הוא **'יום מתן תורה'**, אלא נכתב רק שהוא **'יום הביכורים'**, ולכאוי הרי כל מה שיש לנו זהו מכוח מתן תורה כמו שה' אמר למשה בצאתכם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה, שזה היה תכלית יציאת מצרים, מתן תורה בהר סיני, והנה דווקא היום הזה הוא מוסתר ואין לזה גילוי בתורה, ורק אנשי כנסת הגדולה הכניסו את זה בתפילה "חג השבועות זמן מתן תורתנו", **והלא דבר הוא?**

ושמעתי לבאר: שכידוע שיש בתורה שני רבדים, יש את הרובד החיצוני שהתורה כשמה כן היא **'תורת חיים'** שזה ספר הוראות איך לחיות פה בעולם הזה, שעל כל דבר ודבר בחיים יש שולחן ערוך ללמד אותך את המעשה אשר יעשון, וכמובן שמי שלומד וחי על פי התורה הרי הוא זוכה לשכר נצחי בעולם הבא, וזה ממש **'גייעוולדיק'**, - אבל **כידוע שיש גם את הרובד הפנימי שבתורה העמוק והמוסתר** דהיינו שאפשר לקיים מצוה כי ככה כתוב בתורה שצריך לעשות ואני עושה עם כל הדקדוקים וההידורים שבדבר, ושהמצווה תהיה הכי בשלמות ששייך, אבל אין לי עם הפנימיות שבמצווה ולא כלום, רק את קיום המצווה בשלמות ותו לא, אבל צריך לדעת שמאחורי כל מצוה **יש רובד עמוק וחבוי** שאתה כביכול יוצר קשר חם ולבבי עם הבורא עולם, **משל למה הדבר דומה** לשני חברים בלב ובנפש שכשהם מדברים ביחד עיניהם בורקות וזורחות מעצם הדיבור שלהם ביחד, והם מתכננים לצאת לטיול ביחד והם הולכים לקנות דברים ביחד, שעצם הקניה וחיפוש המוצרים כשלעצמו הוא מעשה טכני ויבש, אבל כל אחד מבין שמסתתר מאחורי הקניה המשותפת הרבה **'רגש ולב חם ועמוק'** וזה לא סתם קנית מוצרים כי יוצאים לטיול וצריך שיהיו שם דברים, אותו דבר באיש ואשה שהדיבורים ביניהם הם הרבה פעמים טכניים ויבשים ביותר, תעבור במכולת ותקנה, ותקני וכו' וכו'...

אבל כל אחד מבין שמאחורי הדיבורים היבשים יש הרבה נהרות של עומק שהתוצאה החיצונית מתבטא בתקני ותקנה... **אותו דבר והרבה יותר מזה:** זהו הקשר שאמור להיות בינינו לאבינו שבשמים, שכשהקב"ה בחר בנו לעם ונתן לנו את מצוותיו, זה לא היה סתם שהיה לו איזה ספר מצוות וחוקים בשמים והוא חיפש מי מוכן להתנדב לקיים את זה, וכמובן זה לא יהיה בחינם יש מילגות וכו' בזה ובבא, והוא הלך קודם להציע את ספר החוקים לבני דודים ולא רצו, נשארנו האחרונים, וכן, נס שהסכמנו לקבל... **זה אפילו לא מתחיל להיות כך...**

אלא כידוע, וכמו שמובא במדרש בראשית רבה (א ד) "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים" שֶׁשָׁה דְּבָרִים קָדְמוּ לְבְרִיאַת הָעוֹלָם, יֵשׁ מִהֵן שֶׁנִּבְרָאוּ, וְיֵשׁ מִהֵן שֶׁעָלוּ בְּמַחְשָׁבָה לְהַבְרָאוֹת, יִשְׂרָאֵל מִיָּנִי, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים עד, ב): זָכַר עֲדַתְךָ קִנְיַת קָדְשׁ. רַבִּי הוּנָא וְרַבִּי יִרְמְיָהּ בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמוּאֵל בֶּר רַבִּי יִצְחָק אָמְרוּ, מִחְשָׁבְתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל קָדְמָה לְכָל דָּבָר וכו'... קֵדָה אֱלֹהִים שֶׁצִּפְפָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁאַחַר עֲשָׂרִים וְשִׁשָּׁה דוֹרוֹת יִשְׂרָאֵל עָתִידִין לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, לֹא הָיָה כּוֹתֵב בְּתוֹרָה צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּבָר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְאִ"כּ הַקַּב"ה בְּכָל כָּל בְּרִיאַת הָעוֹלָם הִיָּה לוֹ מִטְרָה אַחַת כִּי נִתְאוּוה לְהַשְׁרֹת שְׂכִינְתוֹ בְּתַחְתּוֹנִים, וְהַשְׁרָאָת הַשְׂכִּינָה עֵינֵינָה הִיא וְכִמוּ מֵה שְׂרַאֲנוּ אֶת הָאֵהָבָה הַגְּדוּלָה וְהַעֲצוּמָה שֶׁהִיָּה לְקַב"ה אֲלֵינוּ בֵּים סוּף, שֶׁהוּא שׁוֹרָה מִמֶּשׁ בְּתוֹכֵנוּ מִנְהִיג אֹתֵנוּ בְּנִסִּים גְּלוּיִים מֵעַל הַטֶּבַע לְעֵינֵי כָל הָעַמִּים... וְאַחֲרַי זֶה בַּהַר סִינַי, וּבְמִשְׁכַּן, וּבְבֵית הַמִּקְדָּשׁ שְׁכַל הַזְּמַן הָיוּ עֲשָׂרָה נִסִּים פְּעִילִים שְׂרָאוּ אִיךְ שֶׁהַקַּב"ה אוֹהֵב אֹתֵנוּ, וְאִ"כּ הַנוֹשֵׂא פֶה זֶה לֹא מִצְוֹת, אֲלֵא אֵהָבָה אֵין סוֹפִית שֶׁל הַקַּב"ה לְבָנָיו אֵהוּבִיו, שֶׁהַתּוֹצֵאָה הַחִיצוֹנִית וְהַטְּכָנִית שֶׁלָּהּ הִיא עֲשִׂיַת הַמִּצְוֹת, וְכִמוּ שֶׁכָּתוּב בְּשִׁיר הַשִּׁירִים (ג ז) "אֶפְרַיִן עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן: עֲמֻדָיו עָשָׂה קָסָף רְפִידָתוֹ זָהָב מִרְקָבוֹ אֲרָגְמוֹ תוֹכּוֹ רְצוּף אֵהָבָה מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם", שֶׁשְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ בָּנָה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְלִמְרָאָה עֵינֵינִים בְּאַמֶּת רָאוּ עֲמוּדִים מִכֶּסֶף וּרְפִידָתוֹ זָהָב, אֲבָל מִיָּד הוּא מְגַלָּה לָךְ, אֲבָל מֵה הוּא אֹתוֹ סוּד שֶׁמְחַזֵּק אֶת הַכֹּל: זֶהוּ הַתּוֹכּוֹ רְצוּף אֵהָבָה, אֹתָהּ אֵהָבָה פְּנִימִית וְאֵין סוֹפִית שִׁישׁ בֵּין הַקַּב"ה לְעַם יִשְׂרָאֵל זֶהוּ דָם הַתְּמִצִּית שֶׁמְחַיֶּה וּמְחַזֵּק אֶת הַכֹּל, וְכִמוּבֵן שֶׁגַם אֲנַחְנוּ כְּנִגְדוֹ שֶׁהֲלַכְנוּ אַחֲרָיו בְּמִדְבַר בְּאֵהָבָה, וְכִמוּ שִׁירְמִיָּה מֵתְנַבֵּא בְּשֵׁם ה' (ב ב) "הֶלֶךְ וְקָרָאתָ בְּאֵזְרֵי יְרוּשָׁלַם לֵאמֹר כֹּה אָמַר ה' זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֵהָבַת כְּלוּלֶיךָ לְכַתֵּב אַחֲרַי בְּמִדְבַר בְּאֵרֶץ לֹא זְרוּעָה" שֶׁהַקַּב"ה אוֹמֵר שֶׁהוּא לֹא שׁוֹכֵחַ אֶת הַחֶסֶד הַזֶּה שֶׁעֲשִׂינוּ עִמּוֹ אֶת אֹתוֹ 'אֵהָבַת כְּלוּלוֹת' בִּזְהַר שֶׁהֲלַכְנוּ אַחֲרָיו כְּאִשָּׁה שֶׁהוֹלַכְתָּ אַחֲרָי בְּעֵלָה לְכָל מְקוֹם.

וְאִ"כּ שֶׁהַקַּב"ה מֵתוֹךְ אֵהָבָתוֹ אֹתֵנוּ נֹתֵן לָנוּ כְּבִיכּוֹל בְּתוֹרָתוֹ אֶת נַפְשׁוֹ, וְכִמוּ שְׁמוּבָא בְּגַמ' שֶׁבֶת (קא). ר' יוֹחָנָן דִּידֵיהּ אָמַר {שְׁמוֹת כ-ב} 'אֲנִיכִי' ה' אֱלֹהִים, נוֹטְרִיקוֹן אֲנִי נַפְשִׁי כְּתִיבַת יְהִיבַת, דְּהֵיִינוּ שְׁכִיבִיכּוֹל נַפְשׁוֹ שֶׁל הַקַּב"ה נִמְצָאָת בְּתוֹרָה וְהוּא הֵבִיא לָנוּ אֹתָהּ, וְאֲנוּ צְרִיכִים לְמִצּוֹא אֹתָהּ וְלִהְתַּחַבֵּר אֲלֶיהָ, וְכִשְׁיְהוּדִי לּוֹמֵד תּוֹרָה וְהוּא לֹא חוֹשֵׁב רַק עַל עֲצֻמוֹ אִיךְ הוּא יְהִיָּה תַלְמִיד חָכֵם וְאִיךְ הוּא יִידַע אֶת כָּל הַשִּׁי"ס וְאִיךְ יְהִיָּה לוֹ מֵלֵא מֵלֵא שְׂכַר בְּגַן עֵדֶן, שֶׁזֶה נִקְרָא לְמִצּוֹא אֶת נַפְשׁוֹ שֶׁל הַלּוֹמֵד בְּתוֹרָה, לֹא אֶת שֶׁל הַקַּב"ה, <לְמִצּוֹא אֶת נַפְשׁוֹ שֶׁל הַקַּב"ה כְּבִיכּוֹל בְּתוֹרָה הַכּוּוֹנָה הִיא שְׂאֵנִי עִם הַתּוֹרָה מִתְחַבֵּר לְנוֹתֵן הַתּוֹרָה, אֲנִי חוֹשֵׁב עֲלָיו, אִיךְ אֲנִי מְקַיֵּם עֲכָשִׁיו אֶת רְצוֹנוֹ שֶׁהוּא רוֹצֵה שְׂאֵנִי יִלְמַד אֶת תּוֹרָתוֹ.

וכן כשאני מקיים מצוות כמו למשל מצוות תפילין ואני קושר את התפילין של יד לזרועי מול הלב אני מכוון שאת כל רצונותי שנמצאים במשכן הלב אני מחבר אליך הקב"ה, וכשאני מניח תפילין של ראש שזה במקום הדעת, ודעת כידוע זה 'חיבור' אני מכוון שאת כל דעתי ומחשבותי אני מחבר אליך הקב"ה, וכן שאתה רוצה ממני שאני יקיים מצוות תפילין, הנה אני לפניך מקיים בזאת את רצונך ממני, וכך בכל מצוה ומצוה אני מחפש לא רק לקיים את המצווה בהידור, אלא איך אני מתחבר לקב"ה בזה שאני מקיים את רצונו ממני בעשיית המצווה, וכן שאם לא הייתי מקיים את המצווה כביכול רצונו של הקב"ה היה נשאר תלוי ועומד כביכול באוויר, **ואני בקיום רצונו נותן לרצונו כביכול פה קיום ומקום למטה.**

ועוד נקודה חשובה צריך לדעת בקיום המצוות שצריך להרגיש שהמצוות הם הקישוטים שלנו לפני הבורא עולם וכמו ששרים בפייט "ימצאוה מקושטת בטלית וטוטפת" שהטלית והתפילין הם הקישוטים שלנו שבהם אנו מתקשטים לפני בורא כל עולמים, שכך הוא רוצה למצוא אותנו מקושטים לפניו, זה לא קורה כשאנו מקיימים את זה 'יוצא זיין, לצאת ידי חובה', שמצווה זה כן, קישוט זה לא, שכל המהות של קישוט שאתה מתקשט בתכשיט בפני מי שאתה רוצה להתקשט בפניו כדי שהוא יתלהב ממך, **וזה מגיע רק על ידי כוונה יתירה ודביקות במי שציווה על המצווה...**

וכן מביא הרמב"ן (ויקרא פ"ה) אמרו בספרי (עקב מג) משל לאדון שכעס על אשתו ושלחה לבית אביה אמר לה הוי מתקשטת תכשיטים שכשתחזרי לא יהיו עליך חדשים עי"ש.

זאת אומרת שכתוב בספרי שהעניין של המצוות זהו 'קישוטינ' להתקשט במצוות לפני בורא כל עולמים, שנתייפה לפניו, ואז הוא יראה אותנו יפים לפניו, ויתלהב ממנו.

וזהו סוד גדול לכל המצוות שאנו מקיימים אותם, לא כי יש כזה מצווה לקיים אז אני מקיים, אלא כשאני בא לקיים איזה מצווה, אני מתכוון עכשיו להתקשט במצווה לפני ה' בשביל שהוא יראה אותי יפה ומקושט לפניו, ועל ידי זה, **זה יוצר חיבור נורא ואיום עם הבורא עולם** שהרי זה התכלית של כל בריאת העולם החיבור שלנו אתו יתברך, ועל ידי זה הוא משרה שכנינו ממש עלינו.

וכן בתפילה אדם יכול לעמוד בתפילה מול בוראו וכל כולו שקוע בדברים החסרים לו ועל זה הדרך הוא חושב כל התפילה שזה רמה אחת..., **ומצד שני** אדם יכול להתעלות מעל עצמו ופחות להרגיש את עצמו, ויותר להרגיש את החסר שיש לעם ישראל, את צער השכינה שיש לה על הכאב והצער שיש לבניה עם ישראל, ושהיא בגלות והיא לא יכולה לעזור כמו התקופות היפות שהייתה השראת השכינה בגלוי ועם ישראל היה שוכן בטח ושאן.

וכיוון שכן נמצאו למדים שיש שני בחינות עומק בעם ישראל פנימי וחיצוני, **וודאי שהעיקר זהו הקשר הפנימי**, וכידוע שכשמגיע חג, זה לא היסטוריה לזכר החג, אלא הכל מתעורר ומתנוצץ מחדש עם כל הארות והגילויים שהיו אז שחוזרים וניעורים מחדש, אנחנו שוב מקבלים את התורה בהר סיני, וא"כ מובן מדוע התורה הסתירה את היום הגדול הזה כי הרי זהו מהותו של יום הקשר העדין העמוק והחבוי בינינו והקב"ה, ומה יותר מתאים שזה יהיה מוסתר וחבוי, **שרק מי שיחפש את הדבר הזה ימצא.**

ב] "נעשה ונשמע" מסופר על רבי יעקב קמינצקי צ"ל שפעם אחת במסיבה שנערכה לכבוד נכדו שחגג בר מצוה יחד עם בני כיתתו בתלמוד תורה, שאל את התלמידים, "אינני מבין כיצד זה שהקב"ה שואל את בני ישראל האם מוכנים הם לקבל את התורה, וכולם עונים ואומרים כאחד "נעשה ונשמע", וכי מנין ידע כל אחד מהם שגם שאר בני ישראל חוץ ממנו מעוניינים בתורה וחפצים לקבלה, הרי הם לא שאלו ולא התייעצו זה עם זה לפני כן? וראוי היה שיאמר כל אחד מהם "אעשה ואשמע" בלשון יחיד, ולא "נעשה ונשמע" בלשון רבים?". הרב קמינצקי המתין לתשובה מספקת, ומשלא נענה, הוציא לפתע סוכריה מכיסו, ושאל את התלמידים "האם אתם רוצים את הסוכריה?", וכולם יחד ענו ואמרו "כן, אנחנו רוצים". הרב ציפה לתשובה זו, שאל את התלמידים "מדוע כל אחד מכם אומר "אנחנו רוצים" ומדבר בשמו ובשם חבריו, וכי שאלתם זה את זה והתייעצתם על כך לפני כן? לא, אלא מה המשיך הרב קמינצקי ואמר "על סוכריה לא צריך לשאול ולהתייעץ, כולם רוצים סוכריה. זה מתוק, זה טוב, וזה טעים, ואין מי שלא רוצה סוכריה, בודאי לא ילד... ובדיוק כך הם הדברים לגבי קבלת התורה. התורה לא מתוקה פחות מסוכריה ולא פחות מהשוקולד השוויצרי המתוק ביותר... ולכן לכל אחד ואחד מבני ישראל לא היה ספק שלא רק הוא אלא כולם ללא יוצא מן הכלל חושקים ומשתוקקים לקבל את התורה.

